Försäkringskassans allmänna råd

ISSN 1652-8743

Försäkringskassans allmänna råd om merkostnadsersättning;

FKAR 2022:1

beslutade den 25 maj 2022.

Försäkringskassan beslutar om följande allmänna råd.

Till 50 kap. 12 § första stycket socialförsäkringsbalken

Innehållet i bestämmelsen
Merkostnadsersättning ska lämnas med ett belopp som för år räknat motsvarar

1. 30 procent av prisbasbeloppet om merkostnaderna uppgår till 25 procent men inte 35 procent av prisbasbeloppet,
2. 40 procent av prisbasbeloppet om merkostnaderna uppgår till 35 procent men inte 45 procent av prisbasbeloppet,
3. 50 procent av prisbasbeloppet om merkostnaderna uppgår till 45 procent men inte 55 procent av prisbasbeloppet,
4. 60 procent av prisbasbeloppet om merkostnaderna uppgår till 55 procent av prisbasbeloppet men inte 65 procent av prisbasbeloppet, eller
5. 70 procent av prisbasbeloppet om merkostnaderna uppgår till 65 procent av prisbasbeloppet eller mer.

Allmänna råd
Merkostnader bör beräknas för en period om tolv månader (beräkningsperiod).

En merkostnad bör anses vara en merutgift som har periodiserats på en viss tid och bör anses finnas med ett lika stort belopp varje månad under den tid som den är periodiserad på.

En merkostnad bör anses uppkomma den första månaden som den försäkrade har att betala den helt eller delvis, om inte den försäkrade av någon anledning har kostnaden först från en senare månad. Det kan till exempel vara när ett årskort betalas tidigare än den första månaden som det börjar gälla.

Merkostnader bör delas in i grupper utifrån hur de bör vara periodiserade.

- *Årligen återkommande belopp* är merkostnader som finns varje år och som bör anses avse en period om tolv månader. Det kan till exempel vara arvode för god man, kostnader för ökat slitage och årliga medlemsavgifter. Det årligen återkommande beloppet bör motsvara den del av merkostnaden som kan förväntas återkomma. Eventuell överskjutande merkostnad bör hänföras till en annan grupp.

  Den årliga merkostnaden bör anses finnas från och med månaden den uppkom.

En ändring av merkostnadens storlek bör gälla från och med den månad som ändringen uppkom.

Det årliga beloppet för en viss merkostnad bör tillgodoräknas under tolv månader. Om beloppet har tillgodoräknats under ett antal månader som är fler eller färre än tolv bör skillnaden mellan de två årsbeloppen fördelas på lika många månader som över- eller understeg tolv.

- *Löpande månadsbelopp* är merkostnader som återkommer och som bör anses avse en period kortare än tolv månader. Kostnaderna kan variera från månad till månad och behöver inte nödvändigtvis uppkomma varje månad. Det kan till exempel vara avgift för hemtjänst och återkommande färdtjänstresor. Varje merkostnad bör anses finnas den eller de månader som den uppkommer.

- *Engångsbelopp som avskrivs* är merkostnader för vissa kapitalvaror och andra varor av större värde. Det kan till exempel vara vitvaror. Merkostnaden bör anses finnas under en avskrivningstid, som bör bestämmas till hela år från och med den månad som den uppkom.

  Avskrivningstidens längd bör bestämmas genom en helhetsbedömning utifrån varans förväntade användningstid och merkostnadens storlek. En merkostnad som inte överstiger fyra procent av prisbasbeloppet det år som den uppkom bör typiskt sett inte avskrivas. Avskrivningstidens längd bör anpassas så att det årliga avskrivningsbeloppet inte understiger två procent av prisbasbeloppet det år som kostnaden uppkom.

- *Engångsbelopp som inte avskrivs* är merkostnader som inte ska räknas till någon av de andra grupperna av merkostnader. Det kan till exempel vara en enstaka resa och varor av mindre värde. Merkostnaden bör anses finnas under alla månader i den första beräkningsperiod som den uppkommer i. Om merkostnaden uppkommer innan förmånstiden börjar, eller vid en senare prövning inte redan har beaktats under en beräkningsperiod, bör den anses finnas under tolv månader räknat från och med den månad som den uppkom.

Om en senare beräkningsperiod överlappar beräkningsperioden bör de sammanlagda merkostnaderna under den tidigare beräkningsperioden fördelas med ett lika stort belopp på alla månader i den tidigare beräkningsperioden. Det för att undvika att den totala beräknade merkostnaden överstiger den faktiska merkostnaden vid överlappande beräkningsperioder.

Vilken månad en beräkningsperiod börjar bör bestämmas på följande sätt.

1. Vid en ansökan bör den första beräkningsperioden som huvudregel börja den första månaden som både kan ingå i förmånstiden och som det finns en ny eller förändrad merkostnad. Bedömningen av om en merkostnad är ny eller förändrad bör göras i förhållande till eventuella tidigare beräkningsperioder.

När två personer har rätt till merkostnadsersättning för samma barn från och med olika månader bör den gemensamma beräkningsperioden börja den första månaden som de båda har rätt till ersättning.

2. När merkostnaderna per år beräknas bör beräkningsperioderna som huvudregel vara fasta. Det innebär att nästa beräkningsperiod börjar månaden efter den sista månaden i föregående beräkningsperiod.

3. I följande undantagsfall bör nästa beräkningsperiod kunna börja tidigare eller senare än enligt huvudregeln i punkt 2.
   - En beräkningsperiod bör kunna börja tidigare än enligt huvudregeln när punkt 1 är tillämplig.
   - En beräkningsperiod bör kunna börja tidigare än enligt huvudregeln när rätten till ersättning omprövas. I de fallen bör den nya beräkningsperioden börja tidigast den månad som det inträffar någon omständighet som förändrar rätten till ersättning. Det kan exempelvis vara den månad som en merkostnad ändras, försvinner eller tillkommer.
   - En beräkningsperiod bör kunna börja tidigare än enligt huvudregeln om rätten till merkostnadsersättning skulle upphöra tidigare om den sista beräkningsperioden skulle vara fast i stället för överlappande.
   - En beräkningsperiod bör kunna börja vid en annan tidpunkt än enligt huvudregeln om rätten till ersättning upphör men sedan inträder igen.

Dessa allmänna råd gäller från och med den 15 juni 2022.

FÖRSÄKRINGSKASSAN

MARIE AXELSSON

David Wollein Waldetoft